

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Κατ' αντι-παρά-θεσηΤου **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΝΟΥΣΗ***

1 Εισαγωγικά

Θα επιχειρήσουμε να βάλουμε σε αντι-παρά-θεση και σε αντι-παρα-βολή τα νομοσχέδια του ΥΠΕΠΘ με τον ισχύοντα νόμο-πλαίσιο (που τόσο πολύ «αγαπήθηκε» προσφάτως, ακόμα κι από τους εχθρούς του) για να βγάλουμε κάποια πρώτα συμπεράσματα ως προς το τι άλλαξε στην πρόταση της κυβέρνησης από τον Μάιο του 2006 μέχρι τον Φλεβάρη του 2007 και ως προς το τι προσθέτουν ή αφαιρούν από το νόμο του 1982 οι προτεινόμενες διατάξεις.

Και κυρίως να διαπιστώσουμε αν το όλο νομοθέτημα δεν είναι παρά ένα αμπαλάζ που έχει ως περιεχόμενο (και μοναδικό στόχο;) ν' αλλάξει το σύστημα της εκλογής των πανεπιστημιακών αρχών και το άσυλο ή αν κρύβει κάποια δική του φιλοσοφία.

2 Κατ' άρθρο (σχέση ν/σχ 2007 με ν/σχ 2006 ή και με Ν. 1268/82).

(1) Άρθρο 1: Αποστολή των ΑΕΙ. Απαλείφεται «η διαμόρφωση κοινωνικής και πολιτικής συνείδησης».

(2) Άρθρο 2: Διάρθρωση των ΑΕΙ. Προστίθεται η Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής Ακαδημίας.

(3) Άρθρο 3: Ακαδημαϊκές ελευθερίες & ακαδημαϊκό άσυλο. Περιορίζονται οι χώροι που καλύπτει το άσυλο και δεν εντάσσεται σ' αυτό η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών. Αλλάζει το όργανο για την πρόσκληση ή την άδεια, καθιερώνεται η αρχή της πλειοψηφίας, αλλά δεν ορίζεται ποιες ακριβώς πράξεις συνιστούν παραβίαση του ασύλου.

(4) Άρθρο 4: Εσωτερικοί Κανονισμοί των ΑΕΙ. Προστίθενται οκτώ νέες εξουσιοδοτήσεις.

(5) Άρθρο 5: Ακαδημαϊκός - Αναπτυξιακός Προγραμματισμός. Προστίθενται «ο καθορισμός των στόχων» και «ο συντονισμός με άλλα ΑΕΙ της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

(6) Άρθρο 6: Γραμματέας του ΑΕΙ. Δεν ονομάζεται πλέον «εκτελεστικός διευθυντής» και χάνει την ιδιότητα του manager.

(7) Άρθρο 7: Ρυθμίσεις οικονομικού περιεχομένου. Δημιουργείται σύστημα Εσωτερικού Δημοσιονομικού Ελέγχου και επιτρέπεται η μεταφορά πόρων από κωδικό σε κωδικό.

(8) Άρθρο 8: Εκλογή αρχών διοίκησης. Αλλάζει το σύστημα επιλογής πρύτανη, κοσμήτορα, προέδρου.

(9) Άρθρο 9: Αναδιάρθρωση και Δημιουργία Σχολών και Τμημάτων. Επιβάλλει συγχώνευση Σχολών & Τμημάτων στα μεγάλα ΑΕΙ και δίνει έμφαση στις μελέτες σκοπιμότητας και βιωσιμότητας για τη δημιουργία νέων Τμημάτων.

(10) Άρθρο 10: Γενική αρμοδιότητα Τμημάτων. Αναγνωρίζει το τεκμήριο αρμοδιότητας στη Γ.Σ. Τμήματος (βλ. όμως και άρθρο 21).

(11) Άρθρο 11: Επιτροπή Δεοντολογίας. Δημιουργεί μια επιτροπή (κυρώσεων;) χωρίς να προϋπάρχει Κώδικας Δεοντολογίας. Απαλείφεται ο «Συνήγορος των ΑΕΙ».

(12) Άρθρο 12: Υπηρεσίες υποστήριξης - Σύμβουλοι σπουδών. Ιδρύει δομές και υπηρεσίες συμβουλευτικής προς τους φοιτητές.

(13) Άρθρο 13: Ανταποδοτικές υποτροφίες - Εκπαιδευτικά δάνεια. Δεν τα συνδέει με την «επιτυχή» πρόοδο σπουδών

(14) Άρθρο 14: Ανώτατη διάρκεια φοίτησης - Τριμελείς εξεταστικές επιτροπές. Αυξάνει σε 100% (από 50% που ήταν το πρώτο ν/σχ) τα έτη σπουδών και επαναφέρει τα προαπαιτούμενα μαθήματα.

(15) Άρθρο 15: Δωρεάν συγγράμματα - Βιβλιοθήκες. Απαλείφεται ο «εθνικός» κατάλογος πανεπιστημιακών συγγραμμάτων.

(16) Άρθρο 16: Διάρκεια εξαμήνων - εξεταστικές περιόδους. Μειώνεται η διάρκεια της παράτασης του διδακτικού έτους σε δύο βδομάδες, απογορεύεται η εξέταση σε μη διδαχθέν μάθημα.

(17) Άρθρο 17: Διοργάνωση σπουδών σε ξένη γλώσσα. Η Γ.Σ. Τμήματος έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα.

(18) Άρθρο 18: Διαφάνεια - Δημοσιότητα. Συνεκτιμάται η νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

(19) Άρθρο 19: Κοινωνική Λογοδοσία των ΑΕΙ. Δημοσιοποιεί και αποτιμά την κατάσταση στα ΑΕΙ.

(20) Άρθρο 20: Όργανο Σχολής. Η Κοσμητεία δεν κατανέμει κονδύλια στα Τμήματα

(21) Άρθρο 21: Αρμοδιότητες Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης. Μεταφέρει στη «μικρή» Γ.Σ. τα Επιστημονικά/Ερευνητικά θέματα.

(22) Άρθρο 22: Συλλογική έκφραση - Εκπροσώπηση στα πανεπιστήμια. Δημιουργεί σύγχυση ως προς τον τρόπο επιλογής των εκλεκτόρων-φοιτητών.

(23) Άρθρο 23: Γνωστικά αντικείμενα και προκηρύξεις θέσεων μελών ΔΕΠ. Πρόκειται για διοικητικό και όχι ακαδημαϊκό (δεν προβλέπεται γνώμη ΑΕΙ) μέσω μετατροπής των γνωστικών αντικειμένων.

(24) Άρθρο 24: Εισηγητικές επιτροπές και εκλεκτορικά σώματα. Προσδιορίζεται μαθηματικά (2/3+1/3) η σύνθεση του εκλεκτορικού σώματος από μέλη ΔΕΠ «εντός» και «εκτός» του Τμήματος, δίνεται η δυνατότητα στον πρύτανη να συγκαλεί το εκλεκτορικό σώμα και υπάρχουν «ποινές» για τους αμελείς εκλέκτορες.

(25) Άρθρο 25: Διορισμός μελών ΔΕΠ. Δημιουργείται σύγχυση ως προς τις συντρέχουσες αρμοδιότητες ελέγχου της νομιμότητας ανάμεσα στον πρύτανη και το ΥΠΕΠΘ.

(26) Άρθρο 26: Καθήκοντα, δικαιώματα, υποχρεώσεις μελών ΔΕΠ. Αναβαθμίζεται ο ρόλος των ομότιμων καθηγητών και διευρύνεται η συμμετοχή ερευνητών μη πανεπιστημιακών στις διδακτορικές διατριβές.

(27) Άρθρο 27: Μέλη ΔΕΠ μερικής απασχόλησης. Διευκρινίζεται η διαδικασία και εντάσσεται στον τετραετή προγραμματισμό.

3 Γενική Αξιολόγηση

Από την παραπάνω κατ' άρθρο αντι-παρά-θεση των ν/σχ του Φεβρουαρίου 2007 και του Μαΐου 2006 μπορεί κανείς να καταλήξει στα εξής ως προς τους στόχους του ΥΠΕΠΘ:

(1) Προσπάθεια ιδεολογικής αποφόρτισης των ΑΕΙ (άρθρα 1, 3, 2, 1).

(2) Προσπάθεια πολιτικής αποφόρτισης (άρθρο 8)

(3) Προσπάθεια Ευρωπαϊκής σύγκλισης (άρθρα 5, 17)

(4) Προσπάθεια αναδιάρθρωσης δομών (άρθρα 9, 20)

(5) Προσπάθεια αποσαφήνισης διαδικασιών (άρθρα 24, 25, 27)

(6) Προσπάθεια εξισορρόπησης παροχών προς φοιτητές (άρθρα 12, 13, 15) με περιορισμό χρόνου σπουδών (άρθρα 14, 16)

(7) Προσπάθεια εξισορρόπησης της αυτοδιοίκησης (άρθρα 7, 8, 19) -διά της υπερφορτώσεως του Εσωτερικού Κανονισμού (άρθρα 4, 11)- με διοικητισμό (άρθρα 6, 23, 25).

(8) Προσπάθεια δημιουργίας ενός νόμου που δεν θα είναι πλαίσιο αλλά θα εκσυγχρονίζει το νόμο-πλαίσιο το 1982, σεβόμενος πλήρως τη δομή του. Αλλωστε οι «σημαντικές αλλαγές» (τετραετής προγραμματισμός - εκλογή οργάνων - άσυλο) παρά τις θετικές διατάξεις για τις υπηρεσίες υποστήριξης, τις υποτροφίες, τα δάνεια, τη διαφάνεια και την κοινωνική λογοδοσία -δεν σηματοδοτούν μία συνολική προσέγγιση (έστω και συντηρητική), αλλά (υπο)δηλώνουν ένα μετέωρο βήμα ανάμεσα στις ενδοπιέσεις (της ΔΑΠ και των καθηγητών νέου τύπου, μεταξύ των οποίων -δυστυχώς- πρωταρχικό ρόλο φαίνεται να παίζουν οι «εκσυγχρονιστές» του ΠΑΣΟΚ).

Αναφέρομαι σε προσπάθειες καθώς τόσο οι αντιδράσεις του πανεπιστημιακού/φοιτητικού κινήματος όσο και οι δυνάμεις αδράνειας/στρογγυλέματος/συμφηφισμού μέσα στα ΑΕΙ μπορούν ν' ακυρώσουν στην πράξη οποιαδήποτε νομοθετική (καλή ή κακή πρωτοβουλία).

Είθε η οποιαδήποτε διέξοδος από την κρίση (που μόνο με time out μπορεί να επιτευχθεί) να αποβεί υπέρ του μέλλοντος και όχι υπέρ των «κολλημένων» ή των «κολλητών».

* Καθηγητής πρώην πρύτανης Δ. Π. Θράκης